

Líska podporuje svými programy regionální výrobce, řemeslníky, hospodáře a farmáře

Podpora udržitelné místní ekonomiky, vycházející z přírodního a kulturního dědictví regionu, tradičních technologií a řemesel i dovedností místních obyvatel je součástí téměř všech lískových programů a projektů už od roku 2007. Zaměstnávání zdejších lidí, využívání místních surovin a zdrojů, prodej v místě či v regionu a minimalizace negativního dopadu na životní prostředí jsou pro udržitelný rozvoj regionu klíčové.

V roce 2013 jsme s partnerskými organizacemi a s podporou Zlínského kraje připravili projekt „Poctivě vyrobené – podpora udržitelné místní ekonomiky ve Zlínském kraji“. Projekt byl podpořen ve 4. výzvě Blokového grantu (Nadace Partnerství). Aktivita projektu se stala základem celoroční osvětové kampaně Poctivě vyrobené. Důležitou součástí je spolupráce, setkávání a vzájemné sdílení zkušeností a informací organizací, které se podporou místních výrobců a zemědělců zabývají.

Pro veřejnost a školy připravujeme osvětové akce a programy. Oblíbené jsou exkurze na farmy a k výrobcům i dny otevřených dveří, například na Ekofarmě Agrofito v Lidečce, na farmě Javorník ve Štítné či v Ekosadech Komňa. S výrobci a řemeslníky se můžete seznámit na Dni Zlínského kraje, Krajské konferenci o EVVO, na jarmarcích, slavnostech a festivalech. Velké oblíbené se těší exkurze dětí „Jedeme na farmu“, výukové programy „Odkud se bere jídlo“, „Můj den na farmě“ a „Z farmy na náš stůl, aneb zdravě – hravě o původu a zpracování potravin“, či projektový Školní farmářský den.

Celých 8 let jsme vydávali noviny Poctivě vyrobené (14 čísel), které přinášely skutečné příběhy výrobců, řemeslníků a farmářů, inspiraci a příklady dobré praxe organizací, škol, muzeí i dalších organizací, které se tématu věnují. Nyní se pokusíme navázat **samostatnou přílohou tradiční elektronické rozesílkou Líska.**

Přílohu s číslem 8 a 9 věnujeme zejména nabídce místních produktů, kterými můžete potěšit sebe a své blízké v období Adventu a Vánoc. Do čísla 9 zařazujeme i povídky o ADVENTU.

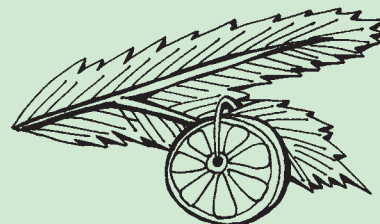
Rádi zveřejníme i vaše příběhy a fotografie, pozvánky na zajímavé akce, trhy a jarmarky. Příspěvky můžete zasílat na adresu: infoevvo@seznam.cz, heslo: příloha PV

Aktuální informace najdete na **facebookovém profilu Poctivě vyrobené.**

V roce 2024 a 2025 realizujeme aktivity v rámci projektu Poctivě vyrobené – osvětová kampaň LÍSKY, projekt je spolufinancován Zlínským krajem.

OBSAH PŘÍLOHY ROZESÍLKY 19/2024

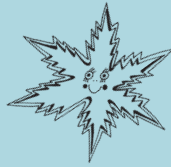
VÁNOCE	2
Nabídka od místních	6
Tematické programy pro školy	10
Tipy na výlety a exkurze, pozvání na akce a programy	11
Regionální značky v našem kraji	14
Místní produkty, biopotraviny	14
Kam za nákupy regionálních produktů ve Zlínském kraji	15

Akce do DIÁŘE:

sobota 7. prosince	Valašský mikulášský jarmek, Valašské Klobouky
neděle 8. prosince	Vánoční jarmark, muzeum Rymice
	Radostná novina, Park a Skanzen Rochus, Uherské Hradiště
sobota 14. prosince	Vánoční jarmark Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm www.nmvp.cz/roznov/

Vánoce

ODKUD SE VZALY? Proč každoročně sháníme dárky, zdobíme stromeček, proč chystáme bohatý stůl, rozkrajujeme jablka, navštěvujeme příbuzné, vodíme děti do kostela podívat se na betlémy? Řeknete – to je tradice – ale kde, kdy a proč vznikla? V mnohých rodinách se dodržuje a už se o ní ani moc neví, nepátrá, prostě to tak je. A snad proto, aby se déle udržela, abychom o ní něco věděli, jsme Vám připravili tento malý doplněk našich lužáneckých vánoč.

ADVENT

ADVENT znamená doslova "příchod" a byl dobou očekávání příchodu Mesiáše na svět. Přípravná doba na Vánoce zahrnovala čtyři neděle. Byla dobou postní, v níž platily zásady střídmosti v pití a jídle, intenzivního zbožného rozjímání a zákazu zábav, tance a zpěvu. Přesto se o adventu konaly četné lidové obřady a zvyky, které postní zásady porušovaly.

Tradičním symbolem adventu je od 19. století **adventní věnec**, který má v různých oblastech různou podobu, v **České republice** (a v katolických zemích) nejčastěji se čtyřmi svíčkami, z nichž tři jsou fialové (modré) a jedna růžová. Fialová (modrá) barva symbolizuje pokání, ztišení a čekání. Tradice zapalování svíček na věncích přímo vychází ze židovské tradice zapalování osmi svící o svátcích zvaných **Chanuka**.

Dříve byly věnce zavěšovány na stuhách, v poslední době jsou především kladeny na stůl. Zapalování stále většího počtu svící vyjadřuje stupňující se očekávání a radost[zdroj?]:

1. Na první adventní neděli zapalujeme první fialovou svíčku, tzv. svíci proroků. Tato svíčka je památkou na proroky, kteří předpověděli narození Ježíše Krista.
2. Na druhou adventní neděli zapalujeme druhou fialovou svíčku, tzv. betlémskou, která reprezentuje lásku a představuje Ježíškovy jesličky.
3. Na třetí adventní neděli zapalujeme růžovou svíci, tzv. pastýřskou, která vyjadřuje radost z toho, že postní období je téměř u konce a adventní období získává slavnostnější ráz.
4. Na čtvrtou adventní neděli zapalujeme poslední fialovou svíčku, tzv. andělskou, která představuje mír a pokoj. Čtvrtá adventní neděle může připadnout na Štědrý den.

SV. ONDŘEJ

30. listopad

Pro věštění budoucnosti se považoval tento den v lidové víře vedle Štědrého dne za nejdůležitější snad proto, že stál na počátku adventu. Svobodné dívky se snažily zjistit, kdy nebo za koho se vdají. Proto není divu, že byl sv. Ondřej patronem nevěst. Jak lidé věstili svou budoucnost? Čtyřmi hrnečky se přiklopila trocha hlíny, kus chleba, hřeben a prsten tak, aby ten, kdo chce znát svůj osud, nevěděl, kde se která věc nachází. Pak člověk jeden hrnek odklopil – pokud pod ním byla hlína, měl do roka zemřít, hřeben znamenal nemoc, chléb majetek a hrnek s prstenem předvídal svatbu. Svatý Ondřej byl rybářem a pocházel z Betsaidy v Galilei. Byl učedníkem Jana Křtitele. Když poznal Krista, přivedl k němu i svého bratra a stal se jedním z prvních jeho učedníků.

*Šťěstí, zdraví, pokoj svatý, vinšujeme vám.
Napřed panu hospodáři, pak všem dítkám.
Z daleka se běřeme, novinu vám neseme,
co se stalo, přihodilo v městě Betlémě.
Narodil se nám Spasitel, jenž jest Kristus Pán.
Toť děťátko, nemluvnětko, posílá mne k vám.
Chlebiček nechce bráti, nakrmila jej máti.
Jen tolárek nebo dukátek máte poslati.
Pěkně prosím, odbudte mne, nemám tu kdy stát,
ještě musím do Betléma dítě kolíbat.
To dítě je Pán velký, ono vám to zaplatí.
Budete se radovati v nebi na věky.*

SV. BARBORA

4. prosinec

V PŘEDVEČER svátku chodily po venkovských domech "Barborky", ženy a děvčata zahalené do bílých prostěradel či šatů se závojem nebo rouškou přes obličej. V ruce držely košík s ovocem a sladkostmi, jimiž podělily děti, ve druhé měly metlu, již hrozily zlobivým dětem. Svůj příchod někdy ohlašovaly zvonkem, tlučením na okno nebo jen tiše vstoupily a křesťansky pozdravily.

*Neseme, neseme, velice to krásné,
kdo se modlit bude, tomu je dáme,
a kdo nebude, tomu hodně nalupáme.*
(Z Ratají nad Sázavou)

Lidé řezali toho dne třeshňové větvičky "barborky" nejen jako ozdobu světnice, ale jejich prostřednictvím se rovněž věstilo.

SV. MIKULÁŠ

6. prosinec

NARODIL SE v lykijském městě Pataře kolem roku 250 v rodině zbožných křesťanů. Po smrti rodičů rozdal část majetku chudým. Legenda vypráví, že se v té době dostal jistý muž do takových dluhů, že mu zbývalo jediné – prodat své tři dcery do nevěstince. Když se o tom dozvěděl sv. Mikuláš, vrazil otevřeným oknem do ložnice dívek tři noci za sebou peníze, jimiž jejich otec nejen splatil dluhy, ale ještě mu zbylo na věno. Později byl sv. Mikuláš v městě Myra zvolen biskupem.

VE STŘEDOVĚKU sv. Mikuláš chránil námořníky a rybáře, ve střední Evropě převozníky, pečoval o mosty, chránil před povodněmi.

ŠTĚDROST světce vychází z legendy o obdarování tří dcer. Sv. Mikuláš (St. Nicolaus, odvozeně Santa Claus) naděluje dětem dárky o Vánocích v Anglii, USA, Švédsku a v dalších zemích. V české tradici se mikulášská nadílka odbývala vždy v předvečer světce svátku. Rozpustil mikulášské maškary obcházely domácnosti již ve středověku, v českých zemích existují nejstarší zápisy o nich ze 14. století. Teprve později se změnila v nadílku dětem.

Líska

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Příloha PV9/2024, rozesílka Líska 19/2024

strana 2

SV. LUCIE

13. prosinec

SV. LUCIE je uctívána jako patronka švadlen a kočích, český lid ji v minulosti považoval za ochránkyni před čarodějnicemi.

JE ZNÁMO pořekadlo "Svatá Lucie, noci upije", které znamenalo, že od tohoto dne by se měl začít zimní den prodlužovat a noc zkracovat. Nemá však pravdu, protože to se děje až od zimního slunovratu. Rozdíl mezi zmíněným pořekadlem a skutečností vyplývá z nesrovnalostí mezi starším juliánským kalendářem a skutečným slunečním časem. Tak se mohlo ve středověku stát, že svátek sv. Lucie v určitých letech připadal podle kalendáře na den zimního slunovratu. Po reformě kalendáře a posunu času přestalo pořekadlo platit, přesto ho lidová ústní tradice uchovala.

SV. LUCIE se v českých zemích dávala vždy do souvislosti s předěním lnu. Nejrůznější zvyky, obchůzky masek, rozmanité proslovy i kontrola tradičních zákazů byly záležitostí dívek a žen. Především na Moravě platil přísný zákaz příst na svátek sv. Lucie. V mnoha českých vsích kontrolovaly ženy převlečené za Lucky domácnosti a pokud zastihly nějakou hospodyně, jak dere peří či přede len, vrhly se na ni, aby nedovolené dílo pokazily, peří rozfoukaly, kužel s předivem odnesly. Ve středních Čechách chodívala v podvečer sv. Lucie žena zahalená do bílého pláště nebo prostěradla s velkým dřevěným nožem, jímž strašila děti, že rozpáře břicho tomu, kdo se v době adventu nepostí.

ŠTĚDRÝ DEN

24. prosinec

ŠTĚDRÝ DEN souvisel těsně s následujícím svátkem, Božím hodem Vánočním, dnem narození Ježíška. Byl dnem postu a přípravy, doprovázený řadou lidových zvyků, od rozmanitých pověr až po poetické obyčeje, které zlidšťují liturgickou dobu Vánoc. Během dne se dříve měl dodržovat přísný půst, rodiče slibovali dětem, že uvidí večer zlaté prasátko, pokud půst dodrží. Také je strašili, že Perchta rozpáře ty, kteří se nepostili. V 16. a 17. století chodívaly po českých vsích na Štědrý den různé maškary, proti nimž brojili všichni karatelé a mravokárci. Jejich původ snad může sahát až k předkřesťanským obřadům zimního slunovratu.

ADVENTNÍ půst končil o Štědrém večeru s východem první hvězdy. Teprve tehdy zasedala rodina ke slavnostní večeři. Lidé věřili, že počet sedících u štědrovečerního stolu nesmí být lichý, proto předem zvali hosty, aby se tomuto nebezpečí vyhnuli. Před večeří se společně pomodlili, děkovali za vše dobré předchozího roku a prosili za požehnání. Časté bylo přání, aby se všichni stolovníci opět spolu sešli u příští štědrovečerní tabule. Večeře měla obvykle několik chodů, tradiční česká vánoční jídla byla jiná, než jaká známe dnes.

Objevoval se kuba, muzika, pukance s mákem a medem, hrachová nebo čočková polévka, hubník (nákyp s houbami) a řada dalších.

Někdy se také jedla ryba, ale oblíbená příliš nebyla. Teprve v 19. století se kapr stal pokrmem vánočních tabulí. Jídla na štědrovečerní tabuli muselo být tolik, aby se všichni nasýtili a ještě zbylo, neboť podle lidové víry to bylo zárukou hojnosti v příštím roce. Lidé se také snažili, aby byly na stole co nejrozmanitější pokrmy – od masa a pečiva přes ovoce, sladkosti, nápoje až po nepostradatelný chléb. Část pokrmů ze štědrovečerní tabule se dávala dobytce, kladla se ke kořenům stromů do zahrady a sypala se do studně. Ohlas prastaré oběti měl vyjadřovat vzájemnost osudů celého hospodářství a současně byl přáním zdaru v příštím roce.

JEŽÍŠ KRISTUS se narodil ve chlévě, v prostých jeslích poblíž města Betléma. Od počátku je ve výtvarném umění, čerpajícím z křesťanství, narození Ježíše jedním z častých motivů. Chápání Vánoc se výrazně posunulo do poeticky lidské sféry. U počátku tohoto posunu stál také sv. František z Assisi. Vždy toužil prožít vánoční noc prostě, jak ji podle jeho představ prožívali lidé kdysi v Betlémě. Proto dal před Vánoce roku 1223 postavit v jeskyňce nedaleko Assisi jesle vystlané senem, k nim přivedl osla a vola, a v tomto prostředí sloužil kněz slavnostní mši, při níž sv. František zpíval evangelium o narození Páně. Od té doby šířili především členové františkánského řádu jesle v celé Evropě. Již ve středověku se stavěly jesle v kostelích a Ježíškovo narození zde začali předvádět žáci z kolejí a škol, zřizovaných u některých chrámů. Později je předváděli žáci dům od domu při vánoční koledě. To vedlo ke zkracování her a zjednodušování textů, až se ztratil epický obsah a zůstala jen řada scén s texty a písněmi. S tím souvisí podoba lidových koled, jak je z českých zemí známe z 19. století.

Z církevního prostředí se **JESLIČKY** dostávaly do světského, nejprve do zámeckých kaplí, počátkem 18. století se objevují v prostředí nižší šlechty a zřejmě ještě během 1. poloviny 18. století i v měšťanských domácnostech. Do lidového prostředí jesličky pronikly koncem 18. století, s největší pravděpodobností v souvislosti s osvícenskými reformami císaře Josefa II., který jesle v kostelech i vánoční hry zakázal. Tímto zákazem však tuto tradiční a poetickou součást oslav Vánoc z mysli lidí nevymýtil. Krásný biblický příběh o chudé pronásledované matce a bezbranném dítěti si udržuje nadčasovou platnost. Lidé na venkově si začali stavět vlastní jesličky.

Již v prvních lidových jesličkách se kromě tradičních postav, známých z bible, objevují i další postavy, které řezbáři znali ze svého okolí – venkované, vesničtí řemeslníci, pastýři, ponocný.

Pro většinu betlémářů se práce na betlémě stala celoživotní zálibou, pro některé i skrovnou obživou. Mnozí vystavovali během vánočního času své betlémy (ty největší zabraly skoro celou světnici, kde stály od počátku adventu až do Hromnic), na ně se chodívali dívat lidé ze širokého okolí a nikdo nezapomněl dát hospodáři malý dárek.

Betlémy se zhotovovaly z nerozmanitějších materiálů. Kromě vyřezávaných ze dřeva jsou známé i keramické, vázané z kukuřičného šustí, těstové, voskové, sádrové, ručně malované na deskách dřeva i na papíru a od poloviny 19. století také tištěné na arších.

ZDOBNÍ VÁNOČNÍHO STROMKU je zvykem ještě mladším než stavění jesliček. Prvá zmínka o vánočním stromku zdobeném ovocem, sladkostmi a papírovými květinami, postaveném ve světnici, pochází z roku 1570 z brémské kroniky. Stál v cechovní budově, kam byly pozvány děti řemeslníků.

Počátkem 19. století se objevuje v českých zemích. V Praze ho prý poprvé jako překvapení pro své hosty vystrojil roku 1812 režisér Stavovského divadla Liebich. Záhy se vánoční stromek objevil v jídelnách české šlechty, ozdobený si ho lidé věšeli nad štedrovečerní stůl. V pražských měšťanských rodinách byl značně rozšířen již ve 40. letech 19. století. Na venkově se stromek ujal pod vlivem života na zámcích a ve městech jen s nepatrným zpožděním.

SE ŠTĚDRÝM DNEM byla vždy spojena nadílka. Již Jan z Holešova koncem 14. století uváděl, že "staří nejen lidem, ale i dobytku v tento večer projevovali štědrost". Řemeslníci tovaryši připravovali dárky pro své mistry, kteří je za to dobře pohostili. Čeleď dostávala výslužku od hospodáře, dárky si navzájem nadělovali příbuzní, přátelé a dostávaly je pochopitelně také děti.

POVĚŘ O ŠTĚDRÉM DNU bylo víc než dost. Nesmělo se zametat, aby se z domu nevymetly duše zemřelých předků, nesmělo se bílit, mlít obilí, šít, vylévat vodu na dvůr, vynášet popel a dokonce ani prudce vstávat od stolu, v nemilosti byl hlasitý smích i hovor, ve sváteční den se nesmělo nic půjčovat z domu, kupovat i prodávat, dokonce přísné zákazy nedoporučovaly ani kýčání, protože by se mohla přivolat smrt. Před večerí, v jejím průběhu i po ní platily další zvyky... a nakonec se šla rodina hospodáře s celou chasou vykoupat kvůli dobrému zdraví v příštím roce do mlýnské strouhy.

Štědrej večer nastal,
koledy přichystal.
Panímámo vstaňte,
koledu nám dejte.
Panímáma vstala,
koledu nám dala.

Štědrý den byl podle lidové víry pro předvídaní budoucnosti nejhodnějším dnem roku. Ráno se lidé chodili umýt ke studni či potoku, aby byli celý rok zdraví. Po večerí rozkrajovali jablka a podle tvaru jaderníku odhadovali osud. Pokud měl jaderník podobu kříže, měla přijít nemoc či dokonce smrt, hvězda přináší štěstí, majetek. Červivé nebo zkažené jádro rozlousknutého ořechu také předpovídalo nepříznivou budoucnost. Do vody se lilo ze lžice rozžhavené olovo. Jeho ztuhlý tvar napověděl, co se stane. Pokud v noci vyšel člověk mimo ves do polí, mohl spatřit, co obec očekává v příštím roce. V žádné sféře života neexistovalo tolik pověr, jako byly praktiky svobodných děvčat, jimiž chtěla poznat budoucího muže, zjistit dobu svatby či osud manželství.

Pranostika praví: Zelené vánoce – bílé velikonoce

BOŽÍ HOD VÁNOČNÍ

25. prosinec

STAROKŘESŤANSKÁ církev v Římě stanovila Ježíšovo narození na tento den již ve 4. století, aby vytvořila protiváhu starší pohanské slavnosti, související se zimním slunovratem. Z Říma se tento zvyk rozšířil do všech katolických zemí. Na Boží hod vánoční měli věřící zbožně rozjímat, podle lidové víry se vůbec nesmělo pracovat.

SV. ŠTĚPÁN

26. prosinec

SV. ŠTĚPÁN se považoval za patrona koní. Proto se toho dne před východem slunce nechávalo koním pouštět žilou, aby byli celý rok zdraví a čilí. Světil se oves a někdy i jiné obilí určené pro jarní setbu.

I **KDYŽ** byly obchůzky po domácnostech a koledování znakem mnoha lidových svátků, nikde se nerozvinulo do tak bohaté podoby, nebylo tak oblíbené a četné, jako právě na Vánoce. Přání zdaru spojené s obchůzkami rodin se stalo společenskou událostí, tradičním zvykem konaným pro radost a zábavu. Vánoční koledování začínalo již na Štědrý den, pokračovalo na sv. Štěpána a v různé podobě trvalo až do sv. Tří králů. V 19. století choďovali někdy koledníci s malým betlémem uspořádaným ve skřínce, jindy s velikou hvězdou na hůlce.

Koleda, koleda, Štěpáne!

Co to neseš ve džbáně?

*Nesu, nesu koledu,
upad jsem s ní na ledu,*

*psi se na mě seběhli,
koledu mi snědli.*

Co mám smutný dělati?

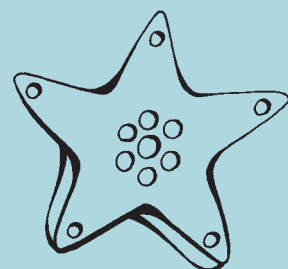
Musím jinou žebati.

Koledu mi dejte

jen se mi nesmějte!

Koledu mi dali,

přece se mi směli.

HUDBA patří neodmyslitelně ke dnům i večerům vánočních svátků. Nevlídné zimní období krátkých dnů a brzkých nocí s pozdním sítáním dokázali naši předkové překlenout zpěvem. Vánoční hudba měla ještě silnější vliv na atmosféru času i na psychiku člověka ve dnech, kdy se slunce často po celé týdny neobjeví na obloze a vládne šedivé šero. Hudba pomáhala posilovat plamínky naděje příchodu Spasitele.

Vznešeným a oslavným vánočním tónům předcházely rozverně dávné tance, případně písně kouzelné, které církev zakazovala ve snaze vymýt pohanské zvyky oslav zimního slunovratu.

Nejstarší zápisy vánoční hudby v Čechách pocházejí z gotického období, vztahují se k adventu a jsou věnovány chvále Panny Marie. Velice vzácný a také nejstarší najdeme v rukopisu z 11. až 12. století, který je uložen v knihovně metropolitní kapituly pražské. V této knihovně je uchován také Svatovítský tropář z poloviny 13. století, obsahující nářev s ozdobnou a bohatou koloraturou.

Písně vánoční byly ve 14. století prvními písněmi s českým textem. Z této doby pochází také známá píseň, která byla poprvé zapsána v rukopisu vyšebrodském a uvádí ji nadpis "Cantio bohemica de Nativitate Domini" neboli Česká píseň o narození Páně. Je zaznamenána v mnoha dalších rukopisných pramenech nejen z patnáctého, ale také ze 16. a 17. století, takže se dá říci, že patřila k nejrozšířenějším vánočním písním.

*Stala se jest věc divná, Panna Syna porodila,
Ježíše Krista, Krista Pána,
beze vši strasti tělesné, toť jest divné a nové,
radostné a velmi vzácné všemu světu.
Radujeme se, veselme se,
v Betlémě, v malém městě,
pro naše vykoupení Kristus narodil se!*

DEJ BŮH ŠTĚSTÍ TOMU DOMU"

(koleda z Klatovska)

Den přeslavný jest k nám přišel,
v němž má býti každý vesel,
radujme se, veselme se
v tomto novém roce.

Jak jsem do pokoje vešel,
paní jsem s pánem tam našel,
léto mine a pomine –
paní s pánem našel.

Pán s paní za stolem sedí,
jeden na druhého hledí,
léto mine a pomine –
oba v karty hrají.

Panáčku! mně se chce spát,
já půjdu sobě lůžko stlát,
léto mine a pomine –
já půjdu lůžko stlát.

Jak sobě lůžko ustlala,
do něho se odebrala,
léto mine a pomine –
hned se odebrala.

Pěkná paní a pěkněj pán,
nedá-li paní koledy, dá pán sám,
léto mine a pomine –
dá pán koledy sám.

Nového léta vinšujem,
syna neb dceru darujem,
léto mine a pomine –
dobrého vám přejem.

Abysme k vám přes rok přišli,
a vás ve zdraví zas našli,
léto mine a pomine –
vás ve zdraví našli.

ZE ŠTĚDROVEČERNÍHO STOLU

VÁNOČNÍ KUBA – Nazýval se též černý. V hrnci se uvařily vyprané krupky, ve druhém se udusily na másle a cibulce nakrájené sušené houby. Aby byl kuba skutečně "černý", doporučovaly se zvláště hříby modráky. Obsah obou hrnců se promíchal, přidala se podle chuti sůl, pepř, majoránka, proti nečistým silám nesměl chybět česnek, někdy se také přidávala vepřová krev. Promíchaná směs se dala na vymaštěný pekáč a upekla v troubě.

JAHELNÍK – Spaří se dva díly jahel a jeden díl rýže, dobře se promíchají. K tomu se přidají sušené švestky, nakrájená jablka a omastek, podle chuti se přisolí či přisladí. Vše se důkladně promíchá, vloží se do vymaštěné formy a zaleje mlékem, potom se jahelník peče v troubě.

ČERT ZE ŠVESTEK – figurka, která se prodávala na předvánočních trzích. Zhotovíme ji ze špejlí, na něž navlékneme sušené švestky (tvoří ruce a nohy), a ze sušených hrušek (hlava, tělo). Tělo čerta můžeme zhotovit i z pěkného červeného jablka. Do ruky dáme čertu papírový řetěz a metličku, pozlacená dřívka na hlavě představují rohy. K němu lze zhotovit čertici s červenou sukní.

SVĚT (JEŽEK, KRÁL) – do spodku červeného jablka vbodneme tři dřívka, tvořící nožky. Můžeme je obtočit červeným papírem nebo stužkou. Do horní poloviny jablka vbodneme paprskovitě několik krátkých špejlí se sušenými švestkami, zlacenými ořechy, hrášky, cukrovím, rozinkami apod., mezi ně ještě zelené větvičky zimostrázu. Na vršky nejdelších špejlí můžeme zavěsit řetěz z papíru, na spodní stopku jablka druhé menší jablíčko (zvoneček). Jablko můžeme přizdobit zlaceným papírem, dřívě se přidával také svatý obrázek. Prodávalo se na mikulášských trzích a zhotovovalo se jako vánoční ozdoba a pro potěšení dětí.

TŘESOLKA – do jablka na místo stopky kolmo vbodneme stéblo slámy, jehož vršek opatrně rozřízneme na podélná vlákna, na jejichž konce připevníme mandle nebo hrášky. Vánoční ozdoba byla současně jednoduchou dětskou hračkou.

Lenka Dufková, www.liska-evvo.cz

Nominujte mistry tradičních řemesel na ocenění Zlínského kraje

Dokonale ovládají své řemeslo, znají přesné postupy a technologie a své znalosti předávají dalším generacím. To jsou mistři tradiční rukodělné výroby, které Zlínský kraj pravidelně oceňuje za jejich um a udržování regionálních tradic. V minulých letech titul získali například košíkáři, řezbáři, výrobci hudebních nástrojů nebo březových metel. Nominace do dalšího ročníku lze posílat až do 28. února 2025.

„Prostřednictvím tohoto ocenění chceme poukázat na výjimečnost a různorodost tradičních řemesel, která ve Zlínském kraji přežívají díky pracovitým lidem a jejich šikovným rukám. Svou činností přispívají k zachování kulturního dědictví a k pestrosti tradic v našem kraji,“ uvedla radní pro oblast kultury a školství Zuzana Fišerová.

Titul „Mistr tradiční rukodělné výroby“ udělí hejtmanství v roce 2025 už počtrnácté. Získat ho mohou nejvýše tři osoby ze Zlínského kraje. Nominace na předem stanoveném formuláři přijímá Centrum péče o tradiční lidovou kulturu Zlínského kraje při Slováckém muzeu v Uherském Hradišti. Návrhy mohou předkládat vědecké a odborné instituce, muzea, občanská sdružení, jiné neziskové a zájmové organizace, fyzické osoby, působící v daném oboru, orgány státní správy a samosprávy.

Více na webu <https://zlinaskyraj.cz/mistr-tradicni-rukodelne-vyroby-zlinskeho-kraje>

Společně s možností nominovat mistry tradičních řemesel vyhlásilo hejtmanství výzvu k předkládání návrhů na zápis do „Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Zlínského kraje“. Jeho hlavním účelem je ochrana, zachování, identifikace, rozvoj a podpora nemateriálního kulturního dědictví na území Zlínského kraje. Do seznamu jsou už zapsány například slovácký verbuňk, valašský odzemek, jízdy králů, tradiční hody s právem na Uherskohradištsku či mečové tance z Uherskobrodka. Návrh může podat jak fyzická, tak právnická osoba, a to rovněž do konce února příštího roku.

Podrobnosti naleznete zde: <https://zlinaskyraj.cz/seznam-nematerialnich-statku-tradicni-lidove-kultury-zlinskeho-kraje>
<https://zlinaskyraj.cz/tiskove-zpravy/nominujte-mistry-tradicnich-remesel-na-oceneni-zlinskeho-kraje>

Nabídka od místních

Vánoční balíčky Masozluky

<http://www.masozluky.cz>

Odkaz pro firmy: https://shop.masozluky.cz/darkove_balicky_firmy/
Odkaz pro ostatní zákazníky: https://shop.masozluky.cz/darkove_balicky/

FARMA TOMŠÍČKOVI • Neubuz 46, 763 15
mail: tinatom@seznam.cz, +420 604 136 241

Nabídka (nejen) vánočních balíčků z farmy

Standartní balíček je v papírové krabici, výplň voňavě luční seno.

Je možné zajistit potisk krabice, popř. samolepku (dle vašich grafických návrhů).

Základní obsah balíčku tvoří výrobky farmy:

- Sirup 0,7l, 1 ks
- Domácí džem, povidla, med, pečený čaj - 150 ml, 2 ks
- Sušené ovoce a vlašské ořechy 120 g, 1ks

Základní cena je 500 Kč (včetně DPH), včetně balení, bez potisku, bez dopravy.

Na přání doplní Naše výrobky ze spolupráce:

- Ručně vyráběné mýdlo z kozího mléka s certifikací (<https://www.farmatomsickovi.cz/p/kozi-mydlo/>), mýdlo lze opatřit např. razítkem Krásné Vánoce, popř. jednoduchým razítkem vaší firmy – za příplatek)
- Tělové pečující mléko BIO KOZÍ MLÉKO 20 % (<https://www.farmatomsickovi.cz/p/telove-mleko-bio-kozi-20/>)

<https://www.instagram.com/farmatomsickovi/>

AGROFYTO Lidečko vám naplní lednici jedním kliknutím

Lednici pod stromečkem nejspíš nikdo nemá, a tak není maso vhodným dárkem. Nicméně to umíme vyřešit dárkovým poukazem na maso.

Objednávat můžete zde:

<https://www.agrofyto.cz/kategorie-produktu/darkove-poukazy/>

Nejchutnější vánoční dárky

Přemýšlíte, kde najdete ty **nejlepší vánoční dárky**? Už nikam nemusíte! Láská prochází žaludkem nejen o Vánocích. A tady najdete ty nejchutnější dárky na jednom místě.

- **Všechny naše produkty vyrábíme ručně,**
- **bez umělých barviv, aromat a konzervantů,**
- **z lokálních zdrojů a od ověřených dodavatelů.**

Ty nejkrásnější vůně a chutě Vánoc pod každým víčkem!

<https://eshop.koldokol.cz/vanocni/>

Dobroty už se vezou!

EKO sady Komňa – Bio ovoce z Bílých Karpat přijímají objednávky na dárky pro vás a vaše blízké. Dejte jim taky ochutnat Bio a farmářské výrobky a užijte si je společně.

www.biosvestky.cz; 737 789 242

Levandulový dáreček z Levandulové farmy plný voňavých levandulových dobrot

Nejvoňavější dárky najdete **ZDE** v e-shopu.

www.levandulovafarma.cz

LUKÁŠ je věčně usměvavý kluk s velkým srdcem. Do života vkročil s pořádným zdravotním omezením. Nutně potřebuje pravidelnou rehabilitaci, aby neskončil na vozíku.

Maminka Renáta šije už mnoho let hračky pro radost dětí. Nám do Lísky šije rozmanité učební pomůcky, tematické panenky a figurky, bavlněné tašky, polštářky apod.

Finanční výtěžek z prodeje hraček bude použit Lukášovi na rehabilitaci (1 hodina přijde na cca 1.000 Kč). Doporučená cena hraček 55–250 Kč.

Hračky můžete objednávat přímo na Facebooku:

<https://www.facebook.com/lukasovyhracky>

Renáta Lažová, tel.: 605 570 103, číslo účtu: 2577703113/0800

nebo v LÍSCĚ:

infoevvo@seznam.cz, **HESLO: Lukášovy hračky.**

Děkujeme.

Dárek z KOSENKY

Víte, že si letos můžete pořídit dárek, kterým potěšíte blízké a navíc podpoříte dokončení rekonstrukce Ekocentra KOSENKA?

Vybírejte a dělejte radost, více na webu

<https://kosenka.cz/darky>

Co si koupit z našeho regionu anebo tipy od Lidu

Co je součástí oblíbených dárků Lidušky Rumánkové Mužikovské z Agrofyto Lidečko pro rodinu a přátele:

Bylinkové čaje, tinktury a ochucené oleje – Květomluva

<https://www.kvetomluva.cz/>

Káva z místní pražírny – Smykalova káva

<https://www.smykalovakava.cz/>

Věnce a květinové dekorace od Zahradnictví u Kulíšků

<https://www.facebook.com/p/Zahradnictvi%C3%AD-u-Kul%C3%AD%C5%A1k%C5%AF-100040630255578/>

nebo od LR – kouzlo okamžiků

<https://www.facebook.com/profile.php?id=61552009568664>

Kosmetika od včeliček – My bee

<https://www.my-bee.cz/>

Oblečení pro děti – Aphababy

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100045127824939>

Oblečení pro dospělé – EPI

<https://www.epislowfashion.cz/>

Dřevěná krása od Vypal.mi

<https://www.facebook.com/vypal.mii>

Pekárna Střelná a Pekárna u Slováka

<https://pekarstvi-strelna.cz/>

<http://pekarnaumlyna.cz/>

Obuv Fare, OK Bare, Jančařík

<https://jancarikshoes.cz/>

<https://www.fare.cz/>

<https://www.okbare.cz/>

KRKOSHA

<https://www.fler.cz/krkosha>

Ponozky

<https://www.kneblponozky.cz/>

Mléčné

<https://www.javornikstitna.cz/>

<https://www.facebook.com/pdmestecko>

(SK Mestecko)

Regionální literatura:

Můj první a druhý zápisník

Malučkový princ

Krásný výběr všech těchto regionálních produktů najdete prodejně v ODTADYMA Vsetín nebo Klobuckém ičku, Valašské Klobouky <https://www.facebook.com/klobuckeicko> • <https://www.facebook.com/profile.php?id=100064661770747>

Líska

Zlínský kraj

Příloha PV9/2024, rozesílka Líska 19/2024

strana 8

Vánoční dárky s vůní Valaška: Speciální nabídka v Klobuckém íčku

Také vás při pomýšlení na blížící se vánoční svátky tak příjemně zašimrá a jde na vás těšení? Zkrátka už se nemůžete dočkat a se zápaem plánujete, koho obdarujete milými dárky od srdce? Nebo třeba patříte k těm, kteří jdou na věc prakticky, a chcete, aby měly dárky hlubší smysl a přesah? A co když ještě vůbec nevíte, jak s překvapením pro své nejbližší naložit, a potřebujete inspiraci? Slibujeme, že v Klobuckém íčku uděláme první poslední, abychom vám s výběrem těchto krásných radostí pomohli.

Regionální obchůdek Klobuckého íčka je v tomto čase hotovou přehlídkou vánočního sortimentu. Máme dárky pro milovníky Valaška, pro Klobučany místní i ty vzdálené, ale i pro všechny, kdo ocení poctivě, kvalitní a lokální produkty. Zkrátka všechno, co je valašské, klobucké, voňavé, lahodné a hodí se jako dárek.

Přijďte si vybrat z naší vánoční nabídky, která v premiéře obsahuje i několik úplných novinek, co jinde neseženete...

Co všechno v Klobuckém íčku najdete?

Fandíme regionu, fandíme jeho šikovným lidem a sázíme spolu s nimi na kvalitu. Podle nás totiž Ježíšek vůbec nejraději nosí takové dárky, se kterými může automaticky přibalit navíc i smysluplné hodnoty a skutečné emoce. Zkrátka máme ideální dárky z regionu pro vaše blízké, pro kolegy, zaměstnance či obchodní partnery. V premiéře dokonce i několik úplných novinek, které jinde neseženete...

MÁME PRO VÁS:

- **bylinkové čaje, sirupy a medy...** Bio čaje nebo medy jsou ideálním dárkem pro chladné zimní večery. A horké sirupy s chutí vánočního koření se u nás ani neohřejí...
- **sušené ovoce a valašské sladkosti...** Přinášíme kvalitní potraviny s chutí tradice a poctivých přírodních ingrediencí. Ty nejlepší sušené trnky jsme pak zabalili do čokoládového kabátku. A hned je z nich valašské zlato.
- **přírodní kosmetiku a výrobky pro relaxaci...** Nabízíme svíčky s jedinečnou vůní Klobuckého íčka, které doma vytvoří útulnou atmosféru. Speciální kosmetiku pro vousaté muže a samozřejmě oleje, soli, mýdla a svíčky všech libých vůní i účinků.
- **originální klobucké dárky...** Klidně u nás pořídíte kompletní designovou výbavu od hrníčků, triček, ponožek, látkových tašek a klíčenek až po stylové nákrčníky, které zahřejí. Letošní novinkou je Doušek dobrodružství – víte co si pod tím představit?
- **produkty ve valašském designu...** Tkaný koberec nebo běhoun zútulní každý pokoj. A co teprve ubrusy z modrotisku či krajky! Stylově působí i kosmetické taštičky, ozdoby do vlasů nebo prostírání. A valašské vlněné ponožky? Ty je nejlepší pořídít už na Mikuláše.
- **kuchyňské doplňky...** Kuchyň je srdce domova – a na to jsme mysleli! Nabízíme zdobená prkýnka a vařečky, hrníčky, vyšívání utěrky a ručníky, zástěry, papuče, chňapky. Nesmí chybět bio koření, marmelády, medy, bylinné soli a oleje, sušené maso a paštiky.
- **regionální literaturu...** Kniha vždy potěší. Výběr je bohatý, ale speciálně si povšimněte úplné novinky z pera historika Petra Odehna. Jeho knížku pro děti o malunkém Hubertovi, který se jednou stane velkým architektem, koupíte před Vánoce pouze v Klobuckém íčku. Prodej knihy zahájíme 5. prosince.

DÁRKOVÉ BALÍČKY NA MÍRU, které sestavíme podle vašich přání. Pro firmy umíme dárky doplnit vložením vizitek, firemního loga nebo drobným suvenýrem. Samozřejmostí je vánoční jmenovka.

Netradičně, pokud chcete dát pod stromeček něco netradičního či neuchopitelného, můžete si vybrat z nabídky kulturních akcí – koncert oblíbené kapely, divadelní představení – zprostředkujeme vám nákup vstupenek z několika vybraných prodejních portálů.

Podpora místních výrobců – Každý zakoupený dárek podporuje místní producenty a řemeslníky, kteří udržují valašské tradice.

Regionální obchůdek Klobuckého íčka

...všechno, co je klobucké, valašské, voňavé,
lahodné a hodí se jako vánoční dárek

Masarykovo nám. 103
Valašské Klobouky
www.klobuckeicka.cz

Můžeme poradit?

Volejte 577 311 150,
pište infocentrum@mu-vk.cz,

**Přijďte se inspirovat a užít si
předvánoční atmosféru.**

SLOVÁCKÉ VYMALOVÁNKY

Originální vánoční dárek, který potěší kreativní duše ve vašem okolí. Unikátní sbírka 60 ručně malovaných ornamentových předloh.

Zastavte se v předvánočním shonu a relaxujte při tvůrčí aktivitě. Zároveň můžete podpořit neziskovou organizaci Trojkvítek.

Kontakt: 722 093 837

Tematické programy pro školy

Školní farmářský den

Projektový den s Lískou podporující rozvoj kreativity a podnikavosti žáků, samostatnosti, zodpovědnosti, zkušenosti a sebevědomí zvládat situace a úkoly, které jim jsou svěřeny.

Hlavními tématy celodenního projektového dne je původ a příběh jídla, význam sezónních a místních surovin pro přípravu pokrmů, zdravá výživa a stravování, zdravý životní styl, regionální produkty a jejich zpracování, podpora a rozvoj trhu a odbytu biopotravin, šetrné nakupování a spotřeba, místní udržitelná ekonomika, potravinová soběstačnost a bezpečnost, tradice a řemesla.

Dopolední část je zaměřena na aktivní zapojení dětí a vrstevnické učení, odpolední část jako prezentace výstupů práce dětí rodičům a veřejnosti. Do obou částí programu jsou vloženy ukázky práce farmářů, potravinářských výrobců a řemeslníků.

Místo konání: venkovní areál školy, příp. obce
Doporučeno: ZŠ

Škola získá metodiku s příklady dobré praxe, metodickou podporu během přípravy i realizace. Zajistíme účast a praktické ukázky regionálních výrobců, aktivity do programu a propagaci.

EXKURZE

na farmu či k řemeslníkům a výrobcům v regionu

Vydejte se s námi na cestu za původem jídla, které máme na talíři, na venkovskou farmu a ke zpracovatelům produktů, například do mlýna či do sadů. Poznejte tradiční výrobní postupy a řemesla, místa pěstování zemědělských plodin, ovoce a bylinek, chovu hospodářských zvířat i zpracování potravin.

Doprava autobusem v dostupné vzdálenosti dané školy, komentovaná prohlídka farmy či provozovny. Po dohodě a dle možnosti místa exkurze i ochutnávka produktů či další aktivity.

Místo konání: farma, dílna či provozovna
Doporučeno: I. i II. st. ZŠ, ŠD
Počet účastníků: 1–2 třídy
Časová dotace: min. 2 hodiny na farmě + cesta tam a zpět

VÝUKOVÝ PROGRAM

Můj den na farmě

Ve dvouhodinovém programu se děti zážitkově seznámí s tématy zemědělství, práce v zemědělství, celodenní a celoroční práce na farmě, regionální produkty.

Místo konání: třída, výukové prostory střediska
Doporučeno: I. st. ZŠ, ŠD
Počet účastníků: 1 třída
Časová dotace: 2 × 45 minut

VÝUKOVÝ PROGRAM

Z farmy na náš stůl aneb zdravě hravě o původu a zpracování potravin

Ve dvouhodinovém programu se děti prostřednictvím velké deskové hry seznámí s důležitými pravidly při přípravě a skladování potravin a připraví si zdravou svačinku.

Místo konání: třída s přístupem k vodě (mytí rukou, surovin i nádobí), výukové prostory střediska
Doporučeno: I. st. ZŠ, ŠD
Počet účastníků: 1 třída
Časová dotace: 2 × 45 minut

KONTAKT PRO PŘIHLAŠOVÁNÍ: LÍSKA, z.s., infoevvo@seznam.cz, tel.: 605 806 840

Vhodné i jako programy v rámci projektů OP JAK.

Líska

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Příloha PV9/2024, rozesílka Lísky 19/2024

strana 10

Tipy na výlety a exkurze, pozvání na akce a programy

- Informační centrum Velké Karlovice, www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum
- Muzeum Františka Skopalíka, Hulín, Záhlinice www.hulin.cz/pro-turisty/muzeum-frantiska-skopalika
- Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně, www.muzeum-zlin.cz
- Muzeum Kroměřížska, www.muzeum-km.cz
- Muzeum regionu Valaško, 10. 9. 2024 – 2. 3. 2025 | Zámek Vsetín
Inspirace modrotiskem | Připravujeme pro Vás novou výstavu o modrotisku a jeho vlivu na výtvarnou tvorbu spjatou s Valaškem. www.muzeumvalassko.cz
- Muzeum v přírodě Rochus, www.skanzenrochus.cz
- Muzeum v přírodě Rymice, www.muzeum-km.cz/muzeum-v-prirode-rymice
- Muzeum zemědělské techniky našich dědů, Pravčice, www.muzeum-zemedelstvi-pravcice.cz
- Valašské muzeum Rožnov p. R., Valašský rok, www.vmp.cz
- Válcový mlýn Šumice = Pipalův mlýn
Prohlídku mlýna s průvodcem je možné objednat na tel. 732 585 135. Otevřeno denně 10:00–15:00 hod. www.slovacko.cz/misto/vodni-valcovy-mlyn
- Zvonice Soláň, <https://www.zvonice.eu/>
- 14115 Bařův institut Zlín, www.14-15.cz

SDRUŽENÍ PRO ROZVOJ SOLÁNE
VÁS ZVE NA

Vánoční výstavu

*Marcela Šimečková
a její Makový svět*

Vernisáž výstavy 23. 11. 2024
ve 14 hodin, IC Zvonice Soláň
Hudební doprovod: Eva Pavlíková – flétna

Výstava potrvá do 28. 1. 2025 Otevírací doba: Út – Ne 9.00 – 16.00

pondělí 2. 12. 2024

MIKULÁŠSKÝ den

Svárov. Náměstí Svobody, Dolní náměstí, centrum města

Program

9.00 – 17.00	Mikulášský jarmark
8.00 – 12.00	Průjezd mikulášské družiny na koňském povozu městem kolem mateřských škol
9.30 – 11.30	Program pro MŠ na Svárově, hraje Malá muzika z Valašské Polanky
15.30 – 16.30	Andělská pošta, čertovské váhy, hraje Malá muzika z Valašské Polanky
16.30	Rozsvícení vánočního stromu na náměstí Svobody (u partyzánů)

Poté zvonečkový průvod na Dolní náměstí společně s Mikulášem a čertovskou družinou z Valašské Polanky.
Rozsvícení vánočního stromu na Dolním náměstí, hraje Valašská žízeň.

VYFOŤ SE U VÁNOČNÍHO STROMU A PŘIJEJ! #vanocnistromvsetin

ALCEDO DK SKOPINA.CZ

Více informací včetně trasy povozu najdete ve větších novinách a na: www.mestovsetin.cz, www.dkvsetin.cz, www.alcedonetin.cz.

Panenky aneb Jak plyne čas na Valašsku

Ojedinelá autorská sbírka valašských panenek v galerii Klobučan v kulturním domě ve Valašských Kloboukách.
Sběratelkou a tvůrkyní je Alena Dynková.

www.kdklobucan.cz

Pozvání na akce a programy

**Zahájení mikulášské obchůzky
v Liděcku**

3. 12. 2024 od 16:30 hod.

POD ČERTOVÝMI SKALAMI
občerstvení - zajištěno

15.12.2024

Studio společného tvoření
Ohrada 2052, Vsetín

13-17h Minijarmark lokálních tvůrců
17-19h Zpívání pro potěchu d(ů)š(í)
Předvánoční polévka: 60 Kč

Valašský mikulášský jarmek, sobota 7. 12. 2024

Atmosféra tradiční mikulášské obchůzky, krása řemesel i kouzlo adventních zvyků na vás dýchnu na Valašském mikulášském jarmeku, který se koná v sobotu 7. prosince 2024.

Přijďte do Valašských Klobouk zažít kousek starých časů na Valašsku! Naladíte se do předvánočního období, podíváte se pod ruce šikovným řemeslníkům, zanotujete si s muzikanty, ochutnáte místní speciality a jistě také pro své blízké pořídíte pěkné dárky.

Těšíme se v prosinci ve Valašských Kloboukách!

*Valašský
mikulášský
jarmek*

7. prosinec 2024

Valašský mikulášský jarmek ozdobí adventní zvyky a tradice

VALAŠSKÉ KLOBOUKY – Nezapomenutelné naladění do adventu si letos můžete dopřát ve Valašských Kloboukách, kde se v sobotu 7. prosince na počest svátku svatého Mikuláše koná další ročník Valašského mikulášského jarmeku. Událost plná předvánočních zvyků a tradic, muziky, starých řemesel, rukodělných produktů i valašských specialit připraví jedinečné zážitky pro celou rodinu. Jste srdečně zváni!

„Jarmek je o dobrých lidech, o úctě k valašským tradicím a o respektu k hodnotám, které nám tu zanechali naši předkové. Proto se jej snažíme udržet takový, aby stále zachovával svou typickou atmosféru a ráz. A jedním takových silných momentů je třeba mikulášská obchůzka, při níž potkáte více než stovku tradičních masek pocházejících z celého regionu. Další součástí je samotný trh, při kterém své poctivé produkty i ukázky řemesla nabídnou na tři stovky řemeslníků a prvovýrobců. A nesmí chybět příjemná nálada, o kterou se postará nespočet muzikantů a dalších účinkujících,“ navnadila Pavlína Žídková, předsedkyně organizačního výboru Valašského mikulášského jarmeku. „Přejeme vám, abyste si letos na jarmeku našli plno krásných okamžiků,“ dodala.

Celé dění začne slavnostním vytroubením v 9 hodin na pódiu v dolní části Masarykova náměstí. Pak už do města vykročí svatý Mikuláš se svou družinou a všudypřítomné řinčení čertovských zvonců se bude po celý den linout jarmekovým programem. Ten je vskutku bohatý a pozve vás do řady historických památek. V útulných a vyhřátých dřevěnicích potkáte hospodyňky a hospodáře, kteří vám přiblíží třeba šití krců nebo pečení pánů z kynutého těsta, ochutnáte zemáky s kyškou a poveseíte se s muzikanty.

V Červeném domě se bude točit na hrncířském kruhu, tkát na stavu i příst na kolovrátku. V sále Besedy pak uvidíte ukázky řemesel ze Závřsí a na Staré radnici nahlédnete pod ruce řezbářům, krajkářkám i výrobcům vánočních ozdob. Šikovní řemeslníci ale budou pracovat i v sále kulturního domu, na Masarykově náměstí i jinde. Zdejší galerie připraví nejednu výstavu umění a průjezd domu Štěpána Bílka nabídne výběr fotografií ke 30. výročí jarmeku.

Řadu míst rozehrájí a rozezpívají folklorní soubory, cimbálové muziky, dechové hudby a další hosté z moravské i slovenské strany hranice. Těšit se na ně můžete v kulturním domě, na Kosence, v Besedě i na náměstí. Jejich vystoupení jsou podrobně popsána [tady v programu](#).

31.
valašský
mikulášský
jarmek
6. - 7. 12. 2024
www.jarmek.cz

Rodiny s dětmi by neměly minout pekelné sklepení nebo skok do sena na Kosence, výtvarné dílny, valašskou školičku a pohádkové divadélko na gymnáziu nebo uměleckou dílnu na balkoně kulturního domu. Za odpočinkem pak mohou zamířit do zázemí v pastoračním domě, do herny Kaštánku nebo klidové zóny v dřevěnici u Janíků.

Oblíbenou ozdobou jarmeku jsou soutěže, které prezentují plody práce zdejších lidí a z nichž některé hodnotí sami návštěvníci. Zastavte se dát svůj hlas třeba nejlepšímu kysanému zelí nebo nejpěknějšímu pečenému pánovi! A přijedte za jarmekovými chutěmi a vůněmi, za valašskými tradicemi a krásnými zážitky.

Tož dojděte na jarmek!

www.jarmek.cz

31. Valašský mikulášský jarmek

ve dnech 6.–8. 12. 2024

se chystá celý rok.

BEZ DOBROVOLNÍKŮ TO NEJDE!

Příznivci, dobrovolníci, k pomoci při jarmeku hlase se prosím formulářem na <http://www.kosenka.cz/jarmek> nebo na mail ajs@kosenka.cz či mobilní telefon 606 702 218.

Podrobný program najdete na <http://www.jarmek.cz>

Regionální značky v našem kraji

Regionální značky

Každý region v České republice má svůj vlastní neopakovatelný charakter, daný přírodním bohatstvím, kulturou a staletými tradicemi jeho obyvatel. Také výrobky a produkty pocházející z určité oblasti nesou část tohoto charakteru – je do nich vložena práce tamních řemeslníků a zemědělců i část jejich duše. Návštěvníkům pak nabízí specifickou pohostinnost a neopakovatelné zážitky.

Regionální značení je rozšířeným způsobem, jak propagovat místní výrobky, venkovské regiony a chráněná území a jak podporovat místní obyvatele.

Koupíte-li si certifikovaný produkt s regionální značkou, máte záruku, že byl vyroben v našem regionu tradičními technologiemi s podílem ruční práce místních lidí, na jeho výrobu bylo využito místních surovin, výrobek je kvalitní a šetrný k životnímu prostředí.

Ve Zlínském kraji existuje takových regionálních značek pět: Tradice Bílých Karpat, Tradiční výrobek Slovácka, Právě valašské, Beskydy regionální produkt a Haná regionální produkt.

www.regionalni-znacky.cz

Výrobky z kraje

Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků. Najdete zde přehled farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek.

www.vyrobkyzkraje.cz

Tržnice regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska

Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově,

www.iskopanice.cz

Místní produkty, biopotraviny

- Lískový web
www.poctivevyrobene.cz

- Mapa českých biopotravin,
<https://kde.lovime.bio/>

- EKOFOOD
Propojuje místní farmáře se zákazníky, kteří chtějí nakupovat kvalitní a čerstvé potraviny bez přidaných látek.
www.ekofood.cz

- Country Life
Česká rodinná firma, která vznikla v roce 1991.
www.countrylife.cz

- Hostětínský mošt
získal ocenění UDRŽITELNÝ ESHOP.
Cestou udržitelnosti, respektu k přírodě i lidem, ekologie a biopotravin se vydali již na počátku fungování Moštárny v Hostětíně (v roce 2000).
Splnili podmínky a od Heureka.cz obdrželi oficiálně tento titul, <https://eshop.mostarna.bio/>

SCUK.CZ Nakupte přímo od farmářů z pohodlí domova

Věříme, že jsme země bohatá na šikovné farmáře a výrobce, kteří hospodaří udržitelně. Chceme, aby dobroty i od těch nejmenších byly dostupné po celé republice a aby za ně získali vždy férovou odměnu.

Podporujeme lokální ekonomiku a udržitelnost

Díky přímé objednávce bez dalšího prostředníka podpoříte lokální ekonomiku a hlavně samotné farmáře. Ti si u nás nastavují ceny sami a vždy tak, aby byly pokryty veškeré náklady a oni tak dostali za svou práci odměnu, kterou se zaslouží.

Vybíráme pro vás to nejlepší

Na Scuku si dáváme záležet na výběru farmářů a výrobců, stejně tak zkoumáme původ a složení potravin. Chceme vám totiž i nadále nabízet jen to nejlepší. O tom, co všechno je pro nás při výběru důležité, se můžete dočíst v našem Kodexu kvality, <https://www.blog.scuk.cz/kodex>

Na Scuku vybíráte z široké nabídky od převážně lokálních farmářů a výrobců. Nákupy probíhají v několikadenních cyklech, po skončení cyklu farmářům odešleme vaši objednávku a ti vše připraví na výdejní den. Vyberte si vyzvednutí na výdejním místě nebo doručení až domů.

www.scuk.cz

Kam za nákupy regionálních produktů ve Zlínském kraji

KDE NAKUPOVAT

Hledáte kde nakoupit regionální potraviny a tradiční řemeslné výrobky ve vašem okolí? Najděte si svého lokálního výrobce na www.vyrobkyzkraje.cz

AGROFYTO, spol. s r.o.

Lidečko 486, Horní Lideč
tel.: 774 545 916
obchod@agropyto.cz
www.agropyto.cz

Amunak, s.r.o.

Jasenická 1900, Vsetín
tel.: 571 411 984
obchodamunak@amunak.com
www.amunak.com

Bezobaláč Zlín

Dlouhá 497, Zlín
tel.: 608 180 874
prodejna@bezobalac.cz
www.bezobalac.cz

Bezobalov Uherské Hradiště

Zelené náměstí 1290,
Uherské Hradiště
tel.: 774 874 734

Biomarket u Zeleného stromu

www.zdravizprirody.cz
prodejny@zvuzelenehostromu.cz
Prodejny ve Zlíně:
Tržnice, Náměstí práce 1099,
tel.: 773 900 494
Náměstí Míru 65, tel.: 773 880 494
Jižní svahy OC Albert, I. segment,
tel.: 773 001 494
Prodejna v Uherském Hradišti:
Havlíčková 3, tel.: 777 900 814
FARMÁŘSKÁ PRODEJNA
Prodejna Zlín, Kvítková 7147,
Lešetín II, 760 01 Zlín
tel. 773 880 494

Centrum Veronica Hostětín – obchůdek

ZO ČSOP Veronica, Hostětín 86
tel.: 572 641 855
hostetin@veronica.cz
www.hostetin.veronica.cz

Dary kraje

Zlín, Kvítková 2898
tel.: 776 815 523
kramek@darykraje.cz,
www.darykraje.cz

Českův mlýn Jarcová – prodej otrub

Jarcová 160, Bystřička
tel.: 733 539 250
ceskumlyn@probio.cz
www.probio.cz

Dvůr u Kříža, Obchůdek s regionálními produkty

Velké Karlovice 999
tel.: 731 429 840
Dvurukriza@seznam.cz
www.dumukriza.cz/obchudek

Ekofarma Javorník

Štítná nad Vlčí 414
tel.: 773 746 859
objednavky@javor-st.cz
www.ekofarmajavornik.cz

Ekokočka s.r.o.

Mostecká 364, Vsetín
tel.: 573 333 387
obchod@ekokocka.cz
www.ekokocka.cz

Eko sady Komňa

Komňa 199, 687 71 Bojkovice
www.ekosadykomna.cz
www.biosvestky.cz

KOLDOKOL

Starý Hrozenkov 307
tel.: 605 033 951
https://eshop.koldokol.cz/

Květomluva

Malý farmářský obchůdek.
Vlachovice č.p. 406
https://en.mapy.cz/s/guturecedo

Ekofarma ZERLINA s.r.o.

Hážovice 2070, Rožnov pod Radhoštěm
tel.: 731 216 911
info@zerlina.cz
www.zerlina.cz

Náš grunt s.r.o. – Farmářské potraviny

Obchodní 1507, 686 01 Uherské Hradiště
www.nasgrunt.cz

Obchůdek u cěrečky

Vranča 255, Nový Hrozenkov
tel.: 605 884 651

Otdadyma, o.p.s.

Dům kultury, Svárov 1055, Vsetín
tel.: 604 785 208
otdadya@email.cz
www.otdadya.cz

Pekárna u mlýna

Horní Lideč 114
tel.: 603 227 532
info@pekarnaumlyna.cz
www.pekarnaumlyna.cz

SVĚTNICA – Valašský obchůdek

Na Oboře 596, 756 05 Karolinka
Eva Michálková
tel.: 605 122 157

Tradiční výrobek Slovácka, z.s.

Masarykovo náměstí 21, Uherské Hradiště
tel.: 572 525 528, 739 525 231
info@tradicnivyrobek.cz
www.tradicnivyrobek.cz

Zahrada Blažejovce

Rodinná zeleninová farmačka.
Dělá KPZ a přebytky prodává ze dvora.
tel.: 604 703 352
zahrada@blazejovce.cz

Z dědiny, regionální farmářské potraviny

Prodejny Zlín:
Budova Tržnice, OC Terno
obchod@zdediny.cz, www.zdediny.cz

Zdravé já – výrobky s příběhem

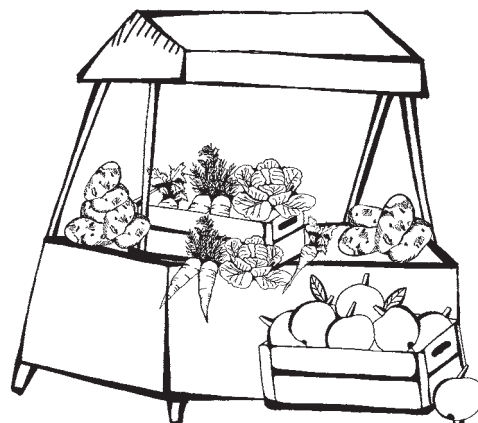
Palackého 457, Rožnov p. R.
tel.: 730 100 240
hanka@vyrobkyspribehem.cz
www.vyrobkyspribehem.cz

SVĚTNICA – malý obchůdek, kde najdete spoustu poctivých výrobků

Pravé valašské frgály, mlsání i křupání.
Sýry vyrobené za kopečkem – Bečvanské
nitě a uzlíky a Kozí sýry ze Zerliny.
Každý všední den pečivo z výtečné
pekárny Consi.
Upomínkové předměty od šikovných
lidiček z našeho krásného Valaška.
Karolinka Na Oboře 596.

ŘEMESLNÉ REGIONÁLNÍ VÝROBKY
zakoupíte v informačních centrech:
[https://www.vychodni-morava.cz/
informacni-centra/](https://www.vychodni-morava.cz/informacni-centra/)

Líska

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Příloha PV9/2024, rozesílka Líska 19/2024

strana 15